

WETENSCHAP & ONDERZOEK

Project Citytrainer scoort met sportactiviteiten voor en door jongeren

Op 25 september 2013 werd het project Citytrainer op het congres van Vereniging Sport en Gemeenten gekozen tot ‘Beste initiatief op sport- en beweeggebied 2012/2013’. Het was niet de eerste keer dat Citytrainer in de prijzen viel. Eind 2012 ontving het de ‘Meer dan Handen Award’, een prijs waarmee het Ministerie van VWS zijn waardering uitspreekt voor inspirerende vrijwilligersinitiatieven. Wat maakt dit project bijzonder?

Door Froukje Smits en Stijn Verhagen

Citytrainers zijn jongeren die op vrijwillige basis sportactiviteiten organiseren voor andere jongeren. Het oorspronkelijke idee kwam van de gemeente 's-Hertogenbosch, die de jongeren werft, opleidt en begeleidt bij de opzet en uitvoering van de activiteiten. De gemeente wil daarmee de participatie van jongeren in de gemeente bevorderen en hen meer betrekken bij buurtsportactiviteiten. Ook hoopt zij de sociale samenhang en leefbaarheid in de wijken te verhogen. Maar wat levert Citytrainer de jongeren op?

Het lectoraat Participatie en Maatschappelijke Ontwikkeling van Hogeschool Utrecht voerde onlangs, in samenwerking met het Mulier Instituut een evaluatieonderzoek uit naar de ervaringen van de jongeren (en andere betrokkenen) met het project. De evaluatie betrof naast de gemeente 's-Hertogenbosch ook de gemeenten Tilburg en Dordrecht, die sinds 2011 het Citytrainer-concept aanbieden.

Winst voor de jongeren

Een van de succesfactoren is de cursus ‘Ik train mijn stad’ (zeven middagen), die sterk is gericht op het ontwikkelen en verbeteren van de talenten van de jongeren. Tijdens de cursus wordt op maat op de ontwikkelambities van de jongeren ingegaan, wat een boost aan hun motivatie en zelfvertrouwen blijkt te geven. Verder zijn de intensieve begeleiding en het sterke groepsgevoel kenmerkend voor het traject. Door te presenteren voor een groep, coole evenementen met de groep te organiseren en de stoere kleding van Citytrainer te mogen dragen, ervaren veel jongeren een positief groepsgevoel en gevoelens van trots. “Ik ben vroeger veel gepest en ben deze cursus gaan doen om meer zelfvertrouwen te krijgen”, zegt een van de jongeren. “Ik voel me een stuk zekerder en het is ook lang geleden dat ik het gevoel had dat ik bij een groep hoorde.”

Winst voor de gemeenten

Door de gekozen aanpak organiseerden de Citytrainers veel sport- en beweegactiviteiten waar de gemeentelijke projectleiders zelf niet snel op zouden zijn gekomen: van

freerunnen tot luchtkussenevenementen, fluitketelcurling, vechtsport en watersportactiviteiten. Zo werden tevens doelgroepen bereikt die voorheen niet aan de activiteiten meededen. “Met name jongeren vanaf een jaar of vijftien kregen we bij onze activiteiten amper mee”, zegt een van de projectleiders. “Meiden die normaal achter de voordeur blijven zitten, krijgt de Citytrainer er wel achter vandaan”, stelt een ander. Bijzonder is bovendien dat kwetsbare jongeren, die eerder zorgden voor overlast of voortijdig de schoolbanken verlieten, dankzij het project meer betrokken raakten bij hun wijk of buurt.

Verbeterpunten

Ondanks de positieve resultaten blijkt er nog een fikse uitdaging te liggen om meer meisjes te betrekken, ook al blijkt uit het onderzoek dat er op dit vlak een aantal kleine successen is behaald. Bijvoorbeeld een Citytrainster van Turkse komaf, die andere meisjes met een Turkse achtergrond heeft kunnen verleiden tot deelname aan door haar georganiseerde sportactiviteiten. Tevens blijkt de duurzaamheid van de ontstane initiatieven nog een fragiel punt te zijn, hoewel ook op dit vlak naar oplossingen wordt gezocht.

Een pareltje

Over het algemeen zijn de opbrengsten van Citytrainer positief te noemen: er zijn bijzondere activiteiten georganiseerd, die het zelfvertrouwen, de motivatie en ontwikkeling van de jongeren ten goede zijn gekomen. 82 procent van de Citytrainers is trots op wat hij of zij met Citytrainer heeft bereikt; 66 procent geeft aan door Citytrainer meer zelfvertrouwen te hebben gekregen. Binnen de gemeente 's-Hertogenbosch wordt Citytrainer gezien als een pareltje. Om de positieve ervaringen aan andere gemeenten over te brengen, luidt het advies om in een startende gemeente klein te beginnen, te zorgen dat het goed loopt en het concept dan pas verder door te voeren binnen de gemeente. ●

Stijn Verhagen is lector Participatie en Maatschappelijke Ontwikkeling aan Hogeschool Utrecht. Froukje Smits is onderzoeker binnen de onderzoekslijn Sport & Samenleving van het lectoraat en gelieerd aan het Mulier Instituut.

COLUMN

FBK: sportief erfgoed!

Het Nederlandse sportlandschap is de afgelopen decennia opgefleurd door een bont scala aan evenementen. Van klein tot groot, en van lokaal tot internationaal: voor ieders gading is er wat. Van megalomane running-exhibities zoals de Dam tot Damloop en de Zevenheuvelenloop – 50.000 deelnemers, stijf uitverkocht – tot mooie kleinschalige evenementen als de Halve van Katwijk – 1.000 deelnemers dwars door de duinen. In het zwemmen groeit het aantal openwater-evenementen, met de Amsterdam City Swim (2.000 deelnemers in het tweede jaar van het bestaan) als voorlopig boegbeeld. De meerwaarde van sportevenementen is niet onbetwist. De investeringen die de heel grote evenementen met zich mee brengen, vallen nauwelijks terug te verdienen. Als sportstimuleringsmiddel blijkt hun waarde beperkt. Daarmee wordt de betekenis van sportevenementen echter geen recht gedaan. Sportevenementen zijn van levensbelang voor de sport. Sportverenigingen en -clubs zijn niet opgericht om maatschappelijk van betekenis te zijn, ze zijn opgericht omdat mensen een passie deelden voor een sport, hun sport. Nergens komt die passie beter tot uiting dan in de organisatie van een evenement. Voor één dag, weekend of week vierten vrijwilligers, deelnemers en bezoekers gezamenlijk hun liefde voor hun tak van sport. De vrijwillige energie die in het evenement wordt geïnvesteerd, tart iedere economische rationaliteit. Via het evenement wordt vers bloed gepompt in het hart van de sport. Die impuls is niet altijd voldoende om de niet-sporter over te halen te gaan sporten, maar voor de sport zelf vormt het weinig minder dan een levenselixir. De Fanny Blankers Koen Games vormen zo’n evenement. Voor het eerst gehouden in 1981 vormt het evenement al jarenlang een bindende factor in de vaderlandse atletiek. De FBK-Games zijn het bedevaartsoord voor iedereen in Nederland die de baan-atletiek serieus neemt. Het verbindt de voormalige industriestad Hengelo met de rest van het land, en Nederland als atletiekland met de internationale atletische gemeenschap. Kinderen beleven er letterlijk ‘de dag van hun leven’, jonge atleten ondergaan er hun internationale vuurdoop. Je kunt nog zo hard roepen dat je een sportland bent, wie dergelijk sportief-cultureel erfgoed verwanselt, verdient het niet om gehoord te worden.

Koen Breedveld, directeur Mulier Instituut

Citytrainers: sportieve kracht voor de stad

Sportactiviteiten voor en door jongeren

Froukje Smits

Titel: *Citytrainers: sportieve kracht voor de stad. Sportactiviteiten voor en door jongeren*
Auteur: Froukje Smits
Uitgegeven door: Hogeschool Utrecht/Mulier Instituut (2013)
Meer informatie: www.mulierinstituut.nl